

ПОГОДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради
Протокол №1 від 31. 08. 2022

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ліцею-гімназії
_____Тетяна ЄЖОВА
31 серпня 2022 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Фурсівського ліцею-гімназії
Білоцерківського району
Київської області
на 2022– 2025 навчальний рік

с. Фурси

2022

Освітня програма

Тип: Програма розвитку

Підстава для розробки:

Необхідність удосконалення якості освітніх послуг, які надає заклад, вироблення освітньої та наукової стратегії з урахуванням якісних змін у державі

Мета:

- ☐ створення умов для забезпечення в ліцеї-гімназії сучасної, доступної та якісної системи освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави;
- ☐ забезпечення ефективного управління розвитком ліцею-гімназії

Завдання:

- ☐ формування інформаційно-комунікаційної та комунікативної компетентностей здобувачів освіти;
- ☐ запровадження освітніх інновацій, інформаційно-комунікаційних педагогічних технологій;
- ☐ розвиток профільного навчання;
- ☐ запровадження здоров'я зберігаючих технологій в освітній процес;
- ☐ створення толерантного середовища у закладі;
- ☐ розвиток комунікативних здібностей здобувачів освіти;
- ☐ створення сприятливих умов для пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей і молоді;
- ☐ підтримка дітей і молоді з особливими потребами;
- ☐ забезпечення консолідації та взаємодії соціальних і наукових партнерів із метою інтенсифікації розвитку й удосконалення освітнього середовища;
- ☐ розвиток міжрегіонального та міжнародного партнерства;
- ☐ забезпечення відповідності між матеріально-технічним станом ліцею-гімназії і потребами сучасної освіти.

Термін реалізації : 2012-2025 рр.

Ресурсне забезпечення:

- Підвищення кваліфікаційного рівня педагогів закладу;
- залучення фахівців, державних і громадських організацій у ролі консультантів;
- розробка та реалізація механізмів залучення додаткових фінансових і матеріальних ресурсів (цільових соціальних проєктів, інвестицій, благодійних внесків тощо);
- підвищення ефективності використання бюджетних та позабюджетних коштів.

Структура:

Розділ 1. Призначення закладу освіти та засіб його реалізації.

Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу закладу освіти.

Розділ 2. Опис "моделі" випускника закладу освіти.

Розділ 4. Навчальний план та його обґрунтування.

Розділ 5. Особливості організації освітнього процесу та застосовуваних у ньому педагогічних технологій.

Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми.

Очікувані результати :

- забезпечення умов для здобуття сучасної, доступної та якісної освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави;
- підвищення рівня професійної компетентності педагогів (психолого-педагогічні знання й уміння, володіння прийомами індивідуалізації навчання та виховання здобувачів освіти);
- підвищення рівня навчальних досягнень здобувачів освіти;
- підвищення вихованості школярів;
- створення позитивного іміджу закладу, підвищення її конкурентноздатності

Показники ефективності :

- поліпшення якісних показників ЗНО, ДПА, результатів предметних олімпіад;
- зростання позитивного іміджу освітнього закладу та конкурентноздатності закладу на ринку освітніх послуг;
- збільшення контингенту здобувачів освіти;
- розширення міжнародних ділових партнерських зв'язків

Розділ 1

Призначення школи та засіб його реалізації

Підготовка Програми розвитку ліцею-гімназії на 2022-2025 рр. зумовлена якісним оновленням змісту освіти, що полягає в необхідності зробити її відповідною європейським стандартам, потребам сучасного життя, запитам суспільства щодо якісної та доступної освіти. Пріоритетними напрямками розвитку освіти є формування високого рівня інформаційної культури кожного члена громади, держави; упровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес.

Освітня програма закладу спрямована у площину цінностей особистісного розвитку, варіативності й відкритості освітньої системи закладу, зумовлює модернізацію чинників, які впливають на якість освітнього процесу, змісту освіти, форм і методів навчання й виховання, системи контролю й оцінювання управлінських рішень, взаємовідповідальності всіх учасників освітнього процесу.

Програма є комплексом науково-методичних, матеріально-технічних та управлінських проєктів із визначенням шляхів їх реалізації. У ній максимально враховані потреби педагогічного, учнівського та батьківського колективів закладу.

Основними результатами Програми розвитку ліцею-гімназії будуть: удосконалення й модернізація сучасного освітнього середовища закладу, системні позитивні зміни, підвищення рівня та якості освіти. Програма дає можливість виробити стратегічні та пріоритетні напрями діяльності закладу на найближчі роки.

Пріоритетним напрямом сучасної освітньої системи України, що підтверджено державними законами та нормативними документами, є доступ до якісної освіти, до найкращих світових здобутків в освітній галузі.

Метою Фурсівського ліцею-гімназії, яка дає повну загальну середню освіту, є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого

вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Повна загальна середня освіта Фурсівського ліцею-гімназії має три рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- середня освіта тривалістю три роки.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- ☐ вільне володіння державною мовою;
- ☐ здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- ☐ математична компетентність;
- ☐ компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- ☐ інноваційність;
- ☐ екологічна компетентність;
- ☐ інформаційно-комунікаційна компетентність;
- ☐ навчання впродовж життя;
- ☐ громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- ☐ культурна компетентність;
- ☐ підприємливість та фінансова грамотність;
- ☐ інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітня програма складена на 2022-2025 навчальний рік і затверджена рішенням педагогічної ради від 31.08 2022 (протокол № 1).

Освітня програма визначає:

- ☐ загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- ☐ очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатку;
- ☐ пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- ☐ рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- ☐ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою.

І ступінь ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Вступ

Освітня програма *початкової освіти* (далі Освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Фурсівського ліцею-гімназії початкової освіти для досягнення здобувачами освіти *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма І ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту», «Про повну загальну освіту»;
- Закону України «Про загальну середню освіту» (Із змінами, внесеними згідно із Законом № 1642-III від 06.04.2000, ВВР, 2000, № 27, ст.213),(Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2905-III від 20.12.2001, ВВР, 2002, № 12-13, ст.92, № 380-IV від 26.12.2002, ВВР, 2003, № 10-11, ст.86, № 1344-IV від 27.11.2003, ВВР, 2004, № 17-18, ст.250, № 2285-IV від 23.12.2004, ВВР, 2005, № 7-8, ст.162 N 2505-IV від 25.03.2005, ВВР, 2005, № 17, 18-19, ст.267, № 3235-IV від 20.12.2005, ВВР, 2006, № 9, № 10-11, ст.96, № 489-V від 19.12.2006 - набирає чинності з 01.01.2007 р.), крім того:

1-і класи, 2Б

- Постанови Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» для 1-х класів
- Наказ МОН України №268 від 21.03.2018
"Про затвердження Типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти";
- Лист МОН України №1/9-344 від 25.05.2018
"Про завершення експертизи освітніх програм"
- Лист Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН України №2.2-1250, 2.2-1255 від 21.05.2018
"Формувальне оцінювання учнів 1 класу"

- Типова освітня програм розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 класи. Наказ МОН України від 12.09. 2022р. №743-22.

3 Б, 4 А класи

- Постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для 2-4-х класів»;
- Наказ МОН України №743-22 від 12.08.2022 року "Про затвердження Типових освітніх та навчальних програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти".

□ 2А, 3А. 4Б класи

Наказ МОН України від 02.11.2016 р. № 1319, зі змінами МОН України №140 від 03.02.2021 р.” Про затвердження Типових навчальних планів початкової школи з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково- педагогічним проєктом «Інтелект України»

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг годин по 1-х класах 700 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 2-4-х класів складає 2695 годин/навчальний рік:

- для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік;
- для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік;
- для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах. Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Перелік освітніх галузей для 1А, 1Б, 2Б класів, які працюватимуть за НУШ

Мовно-літературна

Іншомовна освіта

Математична

Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна)

Технологічна

Мистецька

Фізкультурна

Освітня галузь "Мовно-літературна» реалізується через предмет "Українська мова (мова і читання)";

«Іншомовна» - іноземна (англійська);

Освітня галузь "Математична" - однойменним предметом "Математика"

Освітня галузь « Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна» реалізується предметом "Я досліджую світ"

Освітня галузь "Фізична культура" реалізується окремими предметами: "Хореографія" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технологічна" реалізується через окремі предмети: "Дизайн і технології" та для 2Б класу - "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецька" реалізується окремим предметом «Мистецтво»

Перелік освітніх галузей для 2А, 3А, 4Б

Освітня галузь "Мовно-літературна» реалізується через предмет "Українська мова», «Англійська мова»;

Освітня галузь "Математична" - однойменним предметом "Математика";

Освітня галузь «Мовно-літературна, математична, природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна, технологічна, мистецька» реалізується предметом "Я пізнаю світ»;

Освітня галузь «Інформатична» - «Інформатика»;

Освітня галузь "Фізична культура" реалізується окремими предметами: "Хореографія", "Фізична культура".

Освітня галузь "Мистецька" реалізується окремим предметом «Мистецтво»

Перелік освітніх галузей для 3Б, 4А

Освітня галузь "Мовно-літературна» реалізується через предмети: "Українська мова». «Літературне читання»;

«Іншомовна» - іноземна (англійська);

Освітня галузь "Математична" - однойменним предметом "Математика"

Освітня галузь « Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна» реалізується предметом "Я досліджую світ"

Освітня галузь "Фізична культура" реалізується окремими предметами: "Хореографія", "Фізична культура".

Освітня галузь "Технологічна" реалізується через окремі предмети: "Дизайн і технології" та для 2Б класу - "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецька" реалізується окремим предметом «Мистецтво»

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямовані на формування у здобувачів освіти здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановленню та реалізації в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ☐ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ☐ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ☐ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ☐ якість проведення навчальних занять;
- ☐ моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей);
- ☐ завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- ☐ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ☐ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ☐ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ☐ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

II ТА III СТУПІНЬ БАЗОВА ТА ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Перелік освітніх галузей для 5А, 5Б класів

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується окремими предметами: «Українська мова», інтегрований курс літератур (українська мова та зарубіжна літератури), «Англійська мова»;

Освітня галузь «Математична» - «Математика»;

Освітня галузь «Природнича» - інтегрований курс «Пізнаємо природу»;

Освітня галузь «Соціально і здоров'язбережувальна» - інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»

Освітня галузь «Громадянська та історична» - інтегрований курс «Досліджую історію та суспільство»;

Освітня галузь «Інформатична» - «Інформатика»;

Освітня галузь «Технологічна» - «STEM+ технології»

Освітня галузь «Мистецька» - «Мистецтво»;

Освітня галузь «Фізична культура» - «Фізична культура», «Хореографія».

Перелік освітніх галузей для 6-9 класів

Освітня галузь «Мови та літератури» - «Українська мова», «Українська література», «Англійська мова», «Зарубіжна література»;

Освітня галузь «Суспільствознавство» - «Історія України», «Всесвітня історія», «Основи правознавства», «Історія України» (інтегрований курс);

Освітня галузь «Математика» - «Математика», «Алгебра», «Геометрія»;

Освітня галузь «Природознавство» - «Природознавство», «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія»;

Освітня галузь «Технології» - «Трудове навчання», «Інформатика»;

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» - «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Хореографія».

Навчальні плани II ступені та III ступенів передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби здобувачів освіти та їх батьків.

Повноцінність базової та повної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає ліцей за батьківські кошти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом

навчальних планів та варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора ліцею-гімназії.

Навчальні плани старшої школи реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

- ☐ Кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає фаху. Втілюють основні положення Закону «Про освіту» 49 вчителів. Вищу освіту мають 43, серед них: учителів-методистів – 11, старших учителів – 13; молодших спеціалістів - 6; мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» - 28, кваліфікаційну категорію «спеціаліст I категорії» - 5, «спеціаліст II категорії» - 4, спеціаліст -6, Відмінників освіти України – 8, нагороджено нагрудним знаком «Василь Сухомлинський» -1;
- ☐ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- ☐ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності згідно Положення про кабінети забезпечено на 80%;
- ☐ моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторинг посеместрового бала.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ☐ оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічних рад та психолого-педагогічні семінарів;
- ☐ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по закладу, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони, і плануємо заходи корекції;
- ☐ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;
- ☐ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів,

веб-платформи та форми методичної роботи(кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачами освіти, які є обов'язковими, за рішенням ПМПК є інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Розділ 2

ЦІЛІ ТА ЗАДАЧІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ШКОЛИ

Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у тестовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення ненормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати

		спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та

		технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди –

		це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та

		бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- ☐ «Екологічна безпека і сталий розвиток»;
- ☐ «Громадянська відповідальність»;
- ☐ «Здоров'я і безпека»;
- ☐ «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- ☐ організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- ☐ окремі предмети — виходячи із наскрізних тем, при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- ☐ предмети за вибором;
- ☐ роботу в проєктах;
- ☐ позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування у здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія реалізується в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний відіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (тестові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати у здобувачів освіти чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- ☐ урок формування компетентностей;
- ☐ урок розвитку компетентностей;
- ☐ урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- ☐ урок корекції основних компетентностей;
- ☐ комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відеоуроки тощо.

Розділ 3

МОДЕЛЬ ВИПУСКНИКА

Випускник Нової української школи і Фурсівського ліцею-гімназії, зокрема – це особистість, патріот та інноватор:

- цілісна особистість, всебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій, – ось загальна формула, до якої прагне заклад, і наша є не винятком. Стоячи на порозі великих змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну у XXI столітті.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками здобувача освіти, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою школою і педагогічною радою ліцею належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, проводити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних

предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- ☐ уміння читати і розуміти прочитане;
- ☐ уміння висловлювати думку усно і письмово;
- ☐ критичне мислення;
- ☐ здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ☐ ініціативність;
- ☐ творчість;
- ☐ уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- ☐ уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- ☐ здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

Розділ 4

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБґРУНТУВАННЯ

Фурсівський ліцей-гімназія забезпечує одержання здобувачами освіти загальної середньої освіти на рівні Державних стандартів.

Тип закладу – ліцей-гімназія. Кількість здобувачів освіти – 393 чол. Кількість класів – 20: 1-4-х класів – 8; 5 - 8-х класів – 5; 9 клас – 1; 10-11-х класів – 3.

Мова навчання українська.

Враховуючи потреби здобувачів освіти, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів, у старшій школі за рахунок додаткових годин на профільні предмети, окремі базові предмети, індивідуальні консультації збільшено кількість годин:

У 10 класі для викладання правознавства на профільному рівні – 3 год., для підсилення вивчення базових предметів: української мови – 2 год., англійської мови – 2 год., математики – 1 год.; в 11А класі для викладання української мови – 2 год., історії України – 1,5 год., математики – 2 год.; в 11Б: математики – 2 год., інформатики – 0,5 год.

Додаткові години для задоволення пізнавальних інтересів, освітніх потреб здобувачів освіти та розширення компетентностей розподілені так: у 10 класі: історія України – 1 год., українська мова - 2 год., англійська мова – 1 год. Навчальні плани закладу на 2022/2023 навчальний рік складено на підставі Освітньої програми закладу, схваленою педагогічною радою від 31.08.2022 року, протокол №1.

- для школи I ступеня:

- для 1А, 1Б, 2Б класів за Типовою освітньою програмою для ЗЗСО, розробленою під керівництвом О.Я. Савченко, затвердженою наказом МОН України 08.10.2019 року №1272, наказом МОН України від 21 березня 2018 року №268 « Про затвердження переліків освітніх та навчальних програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» (таблиця 1);

- для 2А, 3А, 4Б класів за Типовим навчальним планом початкової школи з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (наказ МОН України від 03.02.2021 року №140, (таблиця 2);

- для 3Б, 4А класів за Типовою освітньою програмою для ЗЗСО, розробленою під керівництвом

О.Я. Савченко, затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 року №1273, від 27.12.2018 року №1461 «Про затвердження Типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» (таблиця 3).

для школи II ступеня:

- для 5А, 5Б класів за Типовою освітньою навчальною програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 19.02.2021 року № 235 відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти на продовження реформи «Нова українська школа» (таблиця 4);

для 6А, 6Б, 7Б, 7А, 8Б, 8А, 9 класів за Типовою освітньою навчальною програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої II ступеня», (таблиця 5);

- для 10 класу за Типовою освітньою навчальною програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня з українською мовою навчання, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 р. №408 (в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 року №1493, зі змінами від 31.03.2020 № 464) (таблиці 1, 2, 3 до Типової освітньої програми). Профільний предмет: правознавство; природничі науки (інтегрований курс), (таблиця 6);

- для 11А, 11Б класів за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти, наказ МОН України від 20.04.2018 року № 408 “Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня” (таблиці 2,3 до Типової освітньої програми), (таблиця 6)

Таблиця 1

Робочий навчальний план
Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік, розроблений за Типовою
освітньою навчальною програмою, розробленою Савченко О.Я.,
наказ МОН України № 743-22 від 12.08.2022 р.
«Про затвердження типових освітніх та навчальних програм
для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
Класи		1-А	1-Б	2-Б
Інваріантний складник				
Мовно-літературна	Українська мова	7+1(вар.)	7+1(вар.)	7+1(вар.)
Іншомовна	Іноземна (англ.мова)	2	2	3
Математична	Математика	4	4	4
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3

Мистецька	Мистецтво	2	2	2
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1
	Інформатика			1
Фізкультурна*	Фізична культура	2	2	2
	Хореографія	1	1	1
Усього	-	20+3	20+3	22+3
Варіативний складник				
Додаткові та індивідуальні групові заняття				
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	20	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної складової, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23	25

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Таблиця № 2

Робочий навчальний план

Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік, розроблений за Типовим навчальним планом початкової школи з українською мовою навчання для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом “Інтелект України”

(наказ МОН України від 02.11.2016 р. № 1319, зі змінами МОН України № 140 від 03.02.2021 р.)

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень		
		2-А	3-А	4-Б
Мовно-літературний	Українська мова	6	6	6
	Англійська мова	3	3	3
Математична	Математика	4	4	4
Мовно-літературна, Математична, Природнича, Соціальна і здоров'язбере-жувальна, Громадянська та історична, Технологічна, Фізкультурна**, Мистецька	Я пізнаю світ*	8+1 (вар.)	8+1 (вар.)	8+1 (вар.)
Інформатична	Інформатика		1	1
Фізкультурна	Фізична культура**	1	1	1
	Хореографія	1	1	1
Мистецька	Мистецтво***	1	1	1
Усього		22+3	23+3	23+3

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і складової, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	25	26	26

*Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета “Я пізнаю світ”: 1- 4 класи: мовно-літературна освітня галузь — 1 год/тиждень; громадянська та історична, інформатична, природнича, соціальна і здоров’язбережувальна, технологічна освітні галузі — 4 год/тижд.; математична освітня галузь — 1 год/тижд.; мистецька освітня галузь — 1 год/тижд.; фізкультурна освітня галузь — 1 год/тижд.

**Години, передбачені для фізичної культури (предмети “Я пізнаю світ” (1 год/тижд.) та “Фізична культура”) не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов’язково фінансуються.

***Інтегрований предмет або окремі предмети “Образотворче мистецтво” і “Музичне мистецтво”.

Таблиця № 3

Робочий навчальний план
Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік,
розроблений за Типовою освітньою навчальною програмою, розробленою Савченко
О.Я.,
наказ МОН України № 743-22 від 12.08.2022 р.
«Про затвердження типових освітніх та навчальних програм
для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
Класи		3-Б	4-А
<i>Інваріантний складник</i>			
Мовно-літературна	Українська мова	7+1(вар.)	7+1(вар.)
	Літературне читання		
Іншомовна	Іноземна мова (англ. мова)	3	3
Математична	Математика	5	5
Я досліджую світ (природнича, історична, соціальна, здоров’язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3
Мистецька	Мистецтво	2	2
Технологічна	Дизайн і технології	1	1
	Інформатика	1	1
Фізкультурна*	Фізична культура**	2	2
	Хореографія	1	1
Усього	-	23+3	23+3

<i>Варіативний складник</i>		
Додаткові та індивідуальні групові заняття		
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної складової, що фінансується з бюджету(без урахування поділу класів на групи)	26	26

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Таблиця №4

Робочий навчальний план
Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік, розроблений за Типовою освітньою навчальною програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОН України від 19.02.2021 р. №235 відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти на продовження реформи “Нова українська школа”

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	5 -А клас	5 -Б клас
		К-сть годин	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Інтегрований курс літератур (українська та зарубіжналітератури)	3	3
	Англійська мова	4	4
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс “Пізнаємо природу”	3	3
Соціально і здоров’язбережувальна	Інтегрований курс “Здоров’я, безпека та добробут”	1	1
Громадянська та історична	Інтегрований курс “Досліджую історію та суспільство”	1	1
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	STEM + технології	2	2
Мистецька	Мистецтво	2	2
Фізична культура	Фізична культура Хореографія	2	2
		1	1
Разом(без фізичної культури)		26,5+3	26,5+3

Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1,5	1,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	28	28
Всього (+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	31	31

Таблиця №5

Робочий навчальний план
Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік, розроблений за Типовою освітньою
навчальною програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, наказ МОН України від
20.04.2018 р. №405 (таблиця 1) «Про затвердження типової освітньої програми закладів
загальної середньої освіти II ступеня» (II)-6843

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		6-А	6-Б	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2,5	2	2	2+1
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	-	-	1	1	1,5	1,5	1,5+0,5
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	-	1
	Всесвітня історія. Історія України (інгров. курс)	2	2					
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	1	-	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	-	-	-
	Мистецтво	-	-	-	-	1	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-	-	-
	Алгебра		-	2	2	2	2	2+1
	Геометрія		-	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	1,5	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1	1	1

	Інформатика	1	1	1	1	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	2	2	3	3	3	3	3
	Хореографія	1	1	-	-	-	-	-
Разом		26,5+3	26,5+3	28+3	28+3	28,5+3	28,5+3	32,5+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		3,5	3,5	2,5	2,5	3	3	0,5
Індивідуальні та групові консультації								
Українська мова								0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31	32	32	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33	33	33,5	33,5	34,5	34,5	36

Таблиця № 6

Робочий навчальний план

Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік, розроблений за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (таблиці 1,2,3 до Типової освітньої програми)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
	10 кл. (правознавство)
Базові предмети	
Українська мова	2+2
Українська література	2
Англійська мова	2+2
Зарубіжна література	1
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Правознавство	3
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1
Біологія і екологія	-
Географія	-
Фізика і астрономія	-
Хімія	-
Природничі науки (інтегрований курс)	4
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети:	
Мистецтво	1,5
Фінансова грамотність	1,5

Всього	31+3
Варіативний складник	4
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	
Індивідуальні та групові консультації	
Історія	1
Українська мова	2
Англійська мова	1
Гранично допустиме навантаження на учня	
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

*Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Таблиця № 7

Робочий навчальний план
Фурсівського ліцею-гімназії на 2022/2023 навчальний рік, розроблений за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» (таблиці 2,3 до Типової освітньої програми)

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	11-А	11-Б
Базові предмети		
Українська мова	2+2	2+2
Українська література	2	2
Англійська мова	2+2	2
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5+1,5	1,5+1,5
Всесвітня історія	1	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+2	3+1
Біологія і екологія	2	2+3
Географія	1	1
Фізика	3	3
Астрономія	1	1
Хімія	2	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети:		
Інформатика	1	1,5+0,5
Мистецтво	2	1,5
Разом	33,5+3	34+3
Варіативний складник		4

Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		
Індивідуальні та групові консультації	1,5	-
Біологія	0,5	-
Математика		1
Хімія	1	-
Гранично допустиме навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

*Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Розділ 5

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- ☐ подолання інертності мислення;
- ☐ перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання здійснюється у спільній діяльності вчителя й здобувачів освіти, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- ☐ повага до особистості;
- ☐ доброзичливість і позитивне ставлення;
- ☐ довіра у відносинах;
- ☐ діалог – взаємодія – взаємоповага;
- ☐ розподілене лідерство (про активність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Втілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати у своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати цікаві і захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на впровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється, як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для Нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність здобувачів освіти у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід здобувачів освіти, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра й обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- упровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Розділ 6

ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Одним з сучасних викликів цієї Освітньої програми є впровадження Державного стандарту початкової освіти, Державного стандарту базової середньої освіти відповідно до Концепції Нова українська школа, нових навчальних програм для 10-11 класів. Адже ці документи мають новий зміст, спрямований на формування компетентностей у здобувачів освіти, дотриманням діяльнісного та компетентнісного підходів, реалізацією інтегрованого навчання та формувального оцінювання в 1-х класах.

Всі ці параметри потребують особливої уваги як з боку адміністрації ліцею, так і з боку батьків, які перебувають з нами в партнерських відносинах. До вимірювання також належать рівень виконання планів та програм, календарно-тематичне планування вчителя, а також професійно-діяльнісні якості педагогічних працівників. Особливу увагу приділити вчителям початкових класів.

Визначаємо критерії, що містять основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості, необхідні для успішного виконання стратегічної мети та завдань реформування початкової освіти:

- професійно-педагогічна компетентність – обізнаність із новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, психології, методик, інноваційними технологіями для створення освітньо-розвивального середовища, що сприяє цілісному індивідуально-особистісному становленню дітей молодшого шкільного віку, здатність до продуктивної професійної діяльності на основі розвиненої педагогічної рефлексії відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів початкової школи;
- соціально-громадянська компетентність – розуміння сутності громадянського суспільства, володіння знаннями про права і свободи людини, усвідомлення глобальних (у тому числі екологічних) проблем людства і можливостей власної участі у їх розв’язанні, усвідомлення громадянського обов’язку та почуття власної гідності, вміння визначати проблемні питання у соціокультурній, професійній сферах життєдіяльності людини та віднаходити шляхи їх розв’язання, навички ефективної та конструктивної участі в цивілізаційному суспільному розвитку, здатність до ефективної командної роботи, вміння попереджувати та розв’язувати конфлікти, досягаючи компромісів;
- загальнокультурна компетентність – здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва, усвідомлення власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших;

- мовно-комунікативна компетентність – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій);
- психологічно-фасилітативна компетентність – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню молодших школярів та їхній індивідуалізації;
- підприємницька компетентність – вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства.

ІНКЛЮЗИВНЕ НАВЧАННЯ

Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 19) держава створює умови для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами для здобуття ними освіти на всіх рівнях освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

Інклюзивне навчання в ЗЗСО здійснюється відповідно до положень законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 [«Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами»](#), від 15.08.2011 № 872 [«Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» \(зі змінами\)](#), інших нормативно-правових актів, листів МОН України від 26.06.2019 № 1/9-409 “Щодо організації інклюзивного навчання у закладах освіти у 2019/2020 н.р.”, від 05.08.2019 № 1/9-498 “Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти у 2019/2020 н.р.” [8; 9; 33; 34].

Питання організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти регламентується статтями 8, 16 [Закону України «Про загальну середню освіту»](#) та Порядком організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженим [постановою Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872](#) (із змінами) (далі - Порядок) [2; 34].

У 2019/2020 навчальному році інклюзивні або спеціальні класи утворюються на підставі заяви батьків дитини з особливими освітніми потребами, до якої обов'язково додається висновок інклюзивно-ресурсного центру та, за потреби, інші документи, визначені Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти ([наказ МОН України від 16.04.2018 № 367, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 р. за № 564/32016](#)).

Освітня діяльність ЗЗСО спрямована на створення необхідних умов якісного інклюзивного навчання, як-от:

- визначення особливих освітніх потреб дитини;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- створення інклюзивного освітнього середовища;
- надання освітніх, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг;
- забезпечення учнів спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку;
- здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу [8; 9].

Безпосередня організація інклюзивного навчання в ЗЗСО здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами закладу освіти відповідно до Примірного положення про команду психолого- педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженого [наказом МОН України від 08.06.2018 №609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти»](#).

Відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру (далі – ІРЦ), індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (за наявності), результатів психолого-педагогічного вивчення дитини команда супроводу впродовж 2-х тижнів з початку освітнього процесу складає індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами (далі – ІПР), яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти.

Команда супроводу визначає способи адаптації (у разі необхідності – модифікації) освітнього середовища, навчальних матеріалів відповідно до потенційних можливостей і з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку дитини. У разі потреби розробляє індивідуальний навчальний план у ЗЗСО [8; 9].

З метою коригування та визначення прогресу розвитку дитини команда супроводу переглядає ІПР у ЗЗСО двічі на рік (у разі потреби – частіше). Діяльність дитини оцінюється не лише з позиції набутих знань, а, насамперед – з позиції прогресу розвитку.

Надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг здійснюється шляхом проведення індивідуальних і групових занять, які надаються як штатними працівниками закладу, так і залученими фахівцями, зокрема: працівниками ІРЦ, спеціальних шкіл, навчально-реабілітаційних центрів, логопедичних пунктів та інших закладів на підставі цивільно-правових договорів. Оплата праці залучених на підставі цивільно-правових договорів фахівців (зокрема й залучених штатних працівників) здійснюється за рахунок коштів державної субвенції, відповідно до пункту 6 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 року № 88 [«Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами» \(із змінами\)](#).

Корекційно-розвивальні програми для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами використовуються педагогічними працівниками відповідно до нозології та індивідуальних потреб дитини.

Освітню програму для дітей з особливими освітніми потребами розроблено на основі таких типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України:

початкова школа:

- [Наказ МОН України №693 від 25.06.2018 Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами.](#)
- [Наказ МОН України №968 від 04.09.2018 Про внесення зміни у таблицю 11 до наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 №693.](#)
- [Наказ МОН України №968 від 04.09.2018 “Про внесення зміни у таблицю 11 до наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 №693”.](#)
- [Наказ МОН України №816 від 26.07.2018 “Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1 класів з інтелектуальними порушеннями”.](#)
- [Наказ МОН України №815 від 26.07.2018 “Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 №627”.](#)
- [Наказ МОН України №814 від 26.07.2018 “Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами”.](#)

– [Наказ МОН України №917 від 02.07.2019 “Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 2 класу з порушеннями інтелектуального розвитку”](#).

у школі II ступеня:

– [Наказ МОН України №627 від 12.06.2018 “Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами”](#).

– [Наказ МОН України №813 від 26.07.2018 “Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами”](#).

у школі III ступеня:

– Наказ МОН України №668 від 21.06.2018 “Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребам

